

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister-president (Drees), 24 maart 1950

Voor Drees persoonlijk, mede voor Minuor.

Op 23 dezer rapporteerde CLG mij over zijn bezoek aan Makassar. Zeer in het kort gerecapituleerd kan het volgende worden aangetekend:

1. De toestand in NIT is zeer critiek. Ook de Wnd. Commissaris van Straten denkt daar zo over.
2. President Sukawati wil het scherpste verzet plegen tegen komst der TNI in Oost-Indonesië.
3. Op de vraag wat er zal gebeuren na een eventuele burgeroorlog luidt het antwoord, dat dit nog niet goed is bekeken. Wel voelt men dan voor losmaking der NIT van RIS met dien verstande, dat Oost-Indonesië met daaraan toegevoegd Nieuw-Guinea een speciale band met Nederland moet onderhouden. M.i. is dit weer een onmogelijke constructie.
4. De Nederlandse troepen en de Indonesische troepen die onder Nederlands commando staan (KNIL) begrijpen het standpunt van de legerleiding, dat zij buiten een conflict moeten staan, zeer goed, doch, indien een wilde situatie ontstaat, kan men beslist niet garanderen dat bepaalde KNIL-troepen afzijdig blijven.
5. Sukawati heeft reeds proclamatie van afscheiding in overweging.
6. Sukawati beweert, dat bij zijn laatste bezoek een schriftelijke toezegging werd gedaan, dat geen TNI naar Oost-Indonesië zal worden gezonden. Hatta en de Sultan zouden dit hebben ondertekend.
7. De situatie is dramatisch omdat anderzijds de rust in Oost-Indonesië voorbeeldig is.